

и да прѣкъсвать прѣпирни-ты и безряднивы-ты въ държавы-ты.

Най-сетнѣ власть-та на царю-ты зела да ся усилюва; а власть-та на папж-тж и на вассалы-ты и владычество-то на друговѣрци-ты да ослабва. Настанжлы новы врѣмена, въ които най-вече кога изнамѣрили компаса, пушкала-та, пушки и пищовы и книгопечатаніе-то, нѣкон държавы станжлы силны, и въ живота на Европейци-ты станжлы голѣмы промѣны.

Въ това врѣмя Европейци-ти подкачили да пжтувать надалечъ по море и направили много открытія, които имъ принесли много облагж и ползж. Въ врѣмя-то на това морско пжтуваніе, Европейци-ти открыли и завладѣли новы земли и ся сближили съ жители-ты и съ народы-ты на всичкы-ты чясти на земли-тж. Отъ тогава земли да донасятъ въ Европж всякакво богатство и стокж, каквыто тука нѣмало. Европейци-ти земли отъ чюжды-ты народы новы полезны работы, новы обычаи и подкачили да търгувать съ много земли, въ които напрѣди не были ходили.

Освѣнь изнамираніе-то на новы земли, едно отъ най-забѣлжжителны-ты събытія въ новы-ты врѣмена, сир. въ три-тѣ столѣтія — XVI, XVII и XVIII, было отдѣленіе-то на много християны въ Заходнж Европж отъ Католическж-тж Църквж, което было причина власть-та на папж-тж да ослабѣе, и да ся усили власть-та царска, а въ Европж ся породили трайны войны.

Нъ въ сжще-то врѣмя, най-много съ помощь-тж на книгопечатаніе-то Европейци-ти стаяжли по-образовани и всичкы-ти рядове (классове) отъ народа земли да залѣгать на науки и на искусства. Най-много ся прочюли въ XVI, XVII и XVIII столѣтіе съ успѣхы-ты въ искусства-та и въ науки-ты: домостроитель, каменорѣзецъ и живописецъ *Микель Анжело* (въ Италиж): Италианскы-ти живописци: *Рифаель*, *Тицианъ*, *Леонардо да Винчи*; живописци-ти въ Нидерландиж: *Рубенсъ*, *Рембрандъ*: въ Германиж — *Дюреръ*, *Холбейнъ* и други. Отъ поеты-ты забѣлжжителни сж: Италинянецъ *Торквато Тассо* („Освобожденый Иерусалимъ“), Нѣмци: *Клопштокъ* („Месснада“), *Виландъ* („Оберонъ“), *Лессингъ* — писатель на драмы, *Хердеръ* — поеть-мждрецъ (философъ), *Хете* — прѣдста-

Всеобща История.